

מתיקות השבת

יו"ל ע"י ישיבת 'חיים של תורה - לובלין' פניה"ק ירושלים ת"ו
בראשות הגאון רבי מנחם ברוך יאזעו שליט"א
תלמידו של מו"ר פוסק הדור בעל 'שבת הלוי' זצוק"ל

◆ משיחורנו של מורינו ראש הישיבה שליט"א ◆

היום המקדש לשחרור עבדים

"וידבר ה' אל משה במדבר סיני... שאו את ראש לכל עדת בני ישראל למשפחתם לבית אבתם". חמש במדבר נקרא חמש הפקודים, שבו הקב"ה פקד וספר את עם ישראל כמה פעמים, ופרשתנו נסקמכת לפרשת בחקותי המסתיימת בפרשת ערכין ועלינו להבין מהו הקשר בין פרשת ערכין לספירת בני ישראל?

כדי לבאר זאת, נקדים לשאל מהו הקשר בין הנושאים שבפרשות בהר בחקותי, שבפרשת בהר מדבר על מצות שמיטה ובפרשת בחקותי יש פרשת קללות, ובסופה מצות ערכין, מדוע נסמכו הפרשיות הללו?

עוד צריך באור, מה שבפרשת בהר מבאר שבשנת היובל מכריזים בעצמו של יום הפקודים לשחרר את העבדים ולהוציאם לחרות, ויש לשאל מדוע מכריזים על שחרור העבדים ודוקא ביום הכפורים שהוא יום המיחוד לכפרת עוונות וראוי לעסק בו בתפלה ובעבודת ה' ועלית?

ודוי על המצוות

אלא, דהנה יום הכפורים הוא יום של ודוי לפני ה', ויש לדעת, שמלבד מה שאדם מתנדב על העוונות, ראוי לאדם להתנדות גם על 'מצוה הבאה בעבירה' שעשה, כגון אם נעמד כשליח צבור ונטל את המצוה הזאת בחזקה ובהלקנת פנים, שגם לאדם אחר שיצא גם הוא להיות שליח צבור, או שהטיל איהמה ונתרה על כעס על בני ביתו כדי שיתנהגו כרצונו בקיים המצוות וכדומה.

ואת זה אדם צריך לבדק ולדאב בזמן הודי האם המצוות שעשה נעשו על ידו בכונה אמיתית לשם שמים, ושהן לא נעשו על ידי פגיעה באנשים אחרים וכדומה, וכן ונתדה על המצוות שנגמעו מלעשותן, ובעיקר יש לאדם להתנדות על חסר השמחה בעת קיים המצוות, שעל פה באים על האדם הקללות, כמו שפנתו בפרשת הקללות

שבמשנה תורה: "תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לבב".

ודוי של כהן גדול

וענין זה שיש להתנדות על חסר שלמות בקיים המצוות היה קיים כבר אצל הכהן גדול, שהרי התורה צוה שהכהן הגדול יתנדב בשביל שיתקיים בו "וכפר בעדו ובעד ביתו", והכפרה הזו נאמרה גם כלפי כהן גדול צדיק, והרי אצלו הכפרה היא על דברים שקלפי דרגתו הגדולה נחשבים לחסאי, ועל פה כל כהן היה מתנדב לפי דרגתו, כהן אחד היה מתנדב על חסר שלמות והדור שהיה לו בקיים המצוות, וכהן אחר היה מתנדב על חסר שמחה בעבודת ה' וכדומה.

ועל שחרור העבדים ביובל היו מכריזים ודוקא ביום הכפורים, ומשמע מפה שיש בשעבוד צד שלילי שעל פה יש לבטלו בעצמו של יום הכפורים, דהנה בספירת השמיטה והיובל כתוב:

"וספרת לך", ולמעשה, בית הדין הם אלו שסופרים ובקל זאת בתורה כתוב הלשון "וספרת לך", שמשמע שכל אחד מישראל סופר, ונראה לרמז בזה שספירת הבית דין היא כנגד כל אחד ואחד מישראל, שעליו לשחרר את עצמו מעבדות היצר הרע, וכן שעליו להזהר מלהשתעבד באלת פשים דררה, כי המושג של 'שעבוד' האלת הינו גם כאשר אדם גורם צער לשני ומחליש את דעתו ועובר על האסור שאמרו מייד לאחר פרשת השמיטה: "ולא תנו איש את עמיתו", גם זה נקרא שהוא השתעבד בחבור.

אל תשעבד בני אדם

כגון כאשר אדם מתנשא על החברותא שלו ומשפיל אותו ומחשיב אותו כמי שאינו מבין, או שאדם משפיל את חברו דררה עסקו במלאכתו, כמו מוכר בחנות שמתנשא על הקונה ולא מתחס אליו בכבוד, וכן הוא הדבר בין מלמד בחירך לתלמידים, בין מנהל למלומדים, בין איש לאשתו, בין הורים לילדיהם וכן פלויצא בזה,

מתיקות הניסים

— מכתבים למערכת —

קדשת העינים מצלת מעורון

אני יהודי מבוגר ברוח ה', לפני כחודשים הגעתי בחסדי ה' לגיל שבעים ושתים, עד מאה ועשרים שנים בטוב ובנעימים. לפני כארבע שנים, הראה שלי החלה ללקות והלכה ונחלשה יותר ויותר, הלכתי לכדיקה והרופא אמר לי שנוצר לי קרום שמכסה את אישון העין, מה שנקרא 'טרקטוס' ושאיני חייב לעבר נתוח להעברת הקרום הזה.

עברתי את הנתוח והראיה שלי השתפרה. כעבור תקופה, עבר על בני מאגר קשה ונעובדת כך בכיתי הרבה ויתכן שזו הייתה הסבה לכך שהראיה שלי שוב לקתה מאד, התייעצתי עם הרופאים והם מצאו שנהיה לי נוון ברשתית של של שתי העינים וגם נוצר לי חור ברשתית של העין השמאלית, מה שנקרא בשפה הרפואית 'ממברנה'.

הרופאים הציעו לי לעשות נתוח לטפל בקה אבל אני חששתי מאד מהנתוח הזה, כי הוא נתוח מסוכן יותר ולא כמו הנתוח של הקטרקט שהוא יותר פשוט יחסית.

השנה בערב פסח (א'תש"פ) הראה שלי כבר החלה להיות משל לקויה, התחלתי לקאות מראות משנים בעינים; אני רואה כמו כתמים שחורים וכתמים על הקירות. אני הולך ברחוב ונדמה לי כמו שאני רואה בור פער לפני... ברחובות ובתוך הבית אני רואה עננים של עשן שחור או מראות של ברקים. הראיה שלי מטעה אותי ונדמה לי בכל פעם שגובב מסכות סביבי, והכל מחוזות שוא בגלל לקות נוראה בראיה.

כמו כן, איפה שאני הולך וכן אם אני מסתכל בספה, אני רואה כמין רשתות מול העינים, עד שהגיע מצב שלא יכלתי לקרא דברי תורה, וכאן המקום לצון שאחד הדברים שצערו אותי מאד היה זה שבשבתות הייתי רגיל להתענג בקריאת דברי התורה שבגיליונות שלכם, וכעת היתה לי עגמת נפש גדולה מרר שלא יכלתי לקרא בהם.

מה שהבהיל אותי מאד היה, ששמעתי פעם אדם שהתעורר סספר שהעורו הגיע לו באפן דומה למה שקורה אתי כעת, עד שיום אחר, תוך כדי עסוקו הוא ראה שחור בעינים, כמו שקרה לו קדם לכן הרבה פעמים, אבל באתה פעם השחור הזה נוצר לו לפצא...

«א הרשך המנשה בעמוד ד'»

פניני אגדה

• הרה"ג ר' אליהו קאהן שליט"א
משיגה דשיבתנו •

זכר זמן המתנה

'רבי יעקב אומר העולם הזה דומה לפרודור'. מעשה שארע בזמננו בשליח דרבנו שהלה לביתו של עשיר נקבד בחוץ לארץ כדי לבקש ממנו את תרומתו. בהגיעו לביתו של העשיר, קבלו שומר הפתח במאור פנים, והורה לו להתישב בחדר ההמתנה עד שיקראו לו להכנס.

בחדר ההמתנה ישב יהודי נוסף שגא לבקש גם הוא תרומה ובינתיים הסתפל בעתו שהיה מנח שם, השליח דרבנו לעמתו פתח וקרא קטנה שהיתה ברשותו, וצלל בעמק הסוגיא. העשיר קרא לשניהם, וכלי אומר ודקרים נמו לאותו יהודי המשום דולד, ולשליח דרבנו נמו אלה דולד! לפליאתם, הסביר העשיר, שהוא ראה דרך מצלמה נסתרת מה מעשיהם בחדר ההמתנה, ולפי זה קבע את שכם.

עלינו לזכר שאנו בעולם הזה נמצאים כמו בחדר ההמתנה לפני כניסתנו לטרקלין בעולם הבא, והקב"ה מציץ מבין החריצים, ומפצה מאתנו שלא נאבד חלילה את זמננו לריק על הבלי עולם הזה, אלא נציל כל זמן פנוי שיש לנו לעסק בתורה ובעבודת ה' ולגמול חסד עם אחרים, וכו'. בהגיענו לעולם הבא, נקבל שכר גדול ונצמי.

אחרים תחמיו ומשפיע עליהם לרעה, כגון כף שגורם להם להתנהג במדות רעות ולעסוק במחלקת ובלשון הרע כמותו, ולכן יום הכפורים הוא היום המתאים ביותר להכריז על שחרור העבדים, כדי ללמד לתקן את מדותינו שהשתעבדנו במשך השנה בפריות כף שהשפלנו ונעברנו אותם.

שכל אחד צריך להזהר שלא להפנס לגדר שהוא משעבד את הבריות שתחתיו ושלא לצער אותם ולהטיל עליהם אימה.

עתה יבנו מדוע התורה אומרת שצדקים כפורים יכריזו לשחרר את העבדים, כי בכל יום כפוי אדם מתנהג על זווונותיו, ועל האדם להתנדות על כף שהוא משעבד

מתיקות קדשת העינים

מתקב לשלם לו קנס של כסף והקנס הזה יהיה בגדר הפסד ממון בדוקא, ולא בגדר צדקה, כדי שיקאב לו ההפסד הזה ולא יהיה נקל בעיניו לשלם את הקנס הזה כאשר בלא הכי זה צדקה! כי גם אדם שבטח לו שלא יבוא לידי חטא מפראות לא טובים, הרי שזה שאינו שומר את עינו, גורם לו חסר ספוק וחסר שמחה בחלקו, וזב לכלל "תחת אשר לא עבדת... בשמחה" ועוון זה גורם לכל הצרות והקלות.

ומלבד זאת, הרי שאין אפטרופוס ליצר הרע הזה, ואפילו אם פעת אינו רואה שבא מפה לידי עברה, אינו יכול לדעת באיזה יום מימי חיינו כל מה שרצה יציר את לבו ונעבירו על דעת קונו ח"ו, ועל פן רצוי להתרגל ולהרגיל גם את הילדים להשמור שלא ללכת במקומות שאינם ראויים, כדי שלא יפנסו בלבם הרחוקים רעים שיציקו להם חלילה.

ערכו של יהודי

ועל פן, לאחר פרשת הקלות שבאות על מי שעובר על רצון ה' ועובד את ה' ללא שמחה, התורה פותחת את מצות ערכיו, ללמד שמצוה זו היא התקון לכל הקלות ונדיהן, והתורה מלמדת אותנו במצוה זו של ערכיו, שכל אחד יש לו ערך מיוחד שאין חבירו ולכן הבאת ערכיו היא שווה לכל אדם לפי גילו, גם אם אדם נראה צדיק יותר מחבירו, כי הערך האמיתי הוא פנימי וינסתרו בתוך תוכו של האדם, ועולם אדם

מיד לאחר מכן התורה אומרת בפרשת בחקותי, שאם מקימים את רצון ה', מתקנים "ושכבתם ואין מחרידי", כמו שרואים כיום בזמני מלחמה, שאנשים רבים וישיבים חרדים במקלטים, ובפחד הזה יש גם תועלת שעל ידו מתקנים: "בעבור תהיה יראתו על פניכם לבלתי תחטאו", הפחד גורם לאדם לראות שמים ואנו מבקשים מה' שהפחד המכרח להיות לנו ישאר רק בגדר של פחד שזו בלא שום נזק בפעל, ח"ו.

ולאחר מכן כתוב, שאם לא שומעים בקול ה', פאת הקלות על האדם, ובפרשת כי תבוא מברא, שכל הקלות פאת על האדם "תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לבב מרב כל", ובכלל זה הוא מי שפסקיר את עינו, שגזה הוא גורם רעה לעצמו שאינו שמח בחלקו, ואם אינו משיב את עצמו לדרך הישר, הוא מתרגל לרע הזה ואין לו על כף אפילו רגשי מצפון, והוא דומה לאדם שנוכנס למקום של חיוב ולכלוף ונמצא שם למשך שעה או שעתים, וכבר מתרגל לטנפת הזו ואינו מבין שיש חסרון להיות שם.

קנס של עובד ה'

ועל פן, על האדם להחכים מבעוד מועד, ולא יכניס את עצמו לנסיון ויגדר את עצמו ככל האפשר, ובפרט בימי הקיץ שארבים שמירה ותרעה, ועצה טובה לשמור את עצמו על ידי שיעור חבירו טוב ירא שמים, שישכח אתו שאם הוא עבר על הגדר שגדר את עצמו, יהיה

מתיקות שבחם של ישראל

על כף במאמר 'מתיקות ספירה של אבה'.

בציור שלפנינו: בצד זמן אנו רואים שני יהודים שחולכים בדרךם לבית המקדש עם קרבן בידם וכשפגשו זה את זה, אחד הקניט את חברו על כעס שהיה לו עליו.

בצד שמאל אנו רואים אותם בהגיעם לבית המקדש, ששם הכירו למד אותם העריף אחד את חברו ושניהם נעשו אוהבים זה לזה.

איר אדם קונה הערבה בלבו גם למי שהיה לו שנאה עליו?

על כף במאמר 'מתיקות מצות ערכיו בגימיו'

בציור שבכותרת הגליון: משה רבנו עומד ומביט בשבחים של השבטים הקדושים, שכל אחד מצין בשבח שלו הנרמז בסמל ובצבע דגלו.

מהיכן למד משה רבנו שהיה רצון ה' להביט בשבחן של ישראל?

פניני הלכה

• הרה"ג ר' יוסף מאנדל שליט"א ר"מ בישיבתנו •

ספירת העומר באפנים מיוחדים

כתב הט"ו (ס' תפס סק"ו): מי ששעה בספירת הנמים והשבועות ולא נזכר עד שהגיע הלילה שאחריו, הרי הוא כמי שלא ספר כלל ונמשוה לקסר בלא ברכה.

נחלקו הפוסקים לגבי מי ששעה רק במגן הנמים או רק במגן השבועות או ששפר רק את הנמים או רק את השבועות, ולא נזכר עד שהגיע הלילה שאחריו. הפרי חדש (תפס א) והחלק יעקב (עוד, סוכרים שדינו כמי שלא ספר כלל ולא עלתה לו ספירה זו להחשב "תמימות" ונמשוה לקסר בלי ברכה. ואלו המגן אברהם (ס"ד) ועוד סוכרים שצ"א ודי חובה בספירה זו וממשוה לקסר בברכה (וע"ע בטר ס' תפס מה שכתב בזה). וזלעניו הלכה כתב המשנה ברוך (תפס), שיימשוה לקסר בברכה.

מי ששפר בהרהר, לא יצא וצריך לחזור ולקסר בפניו, כי הרהור לאו דבור דמי (עי' באור הלכה ס' תפס), ואם ספר בכתובה 'היום כך וכך לעמר', כתב בשו"ת קול אליהו (א"ח סי' כ), שהפתיחה חשיבה דבור שפניו ויצא ודי חובת הספירה ויכול להמשיך ולקסר בברכה, ויכין שבועה שבכתב שחייב לקומה (וע"ע בשו"ת רעק"א סי' טז שחולק על כך והח"ס השיג על דבריו).

אדם שאומר אין לי אלא תורה, שאפילו תורה אין לו (יבמות סב), ולאחר כל האריכות בפרשת הקללות נכתבה פרשת ערכין, ולמדנו שציוץ אחד של מילות הערכה שיוצא ממופח פיו של האדם, עומד ושונר את כל הפשטן המרבה של הקללות ושל המדות הרעות.

שאדם יביא ערכין על מי שיש לו שנהא עליו, כי כשיביא עליו כסף, תתעורר בלבו הערכה כלפיו, ופרשת ערכין פותחת בפסוק: 'איש או אשה כי יפלא לנדר נדר', "פליא" הוא מלשון פליאה והתפעלות. שהבאת ערכין גורמת לאדם שיתפלא ויתפעל מופעלותיו של חברו, כמו כן פניו שהוא דבר קשה להעריף את חברו על פן זה נחשב למעלה פלאית שאדם המעריף.

מתיקות מצות ערכין בימינו

מתיקות שרפת הקללות

זכינו שהקללות באות על האדם מחמת שאין בלבו הערכה כלפי אשתו וילדיו וכן כלפי חבריו וכל הסובבים אותו, שפחמת פן אינו שומח בחלקו, ועקב כך הוא מקים את המצוות ללא שמחה, לכן פרשת הקללות נכתבה בין פרשת "אם בחקתי תלכו" שתהיו עמלים בתורה, לבין פרשת ערכין שזכתה לאחר הקללות, ללמדנו, שאדם שעמל בתורה פראוי, ביכולתו לזפות למידת ההערכה התובנה בסוף הפרשה, שערכין המלמד את האדם להעריף את חלקו, את בני ביתו ואת כל אחד מישראל, הוא התקון לכל הקללות וכל הצרות שלא יבואו על שום אדם מישראל, כי קשה אדם מעריף את הבריות, הוא עובד את ה' בשמחה ונצל מעוון "תחת אשר לא עבדת... בשמחה".

על פן, ראוי לאדם לערוף חשבונו נפש בכל יום, כמה טובות הוא מקבל מכל אחד ממקוריו, וישמו בלבו הכרת הטוב לכל אדם שהיטיב לו, וכן הוא יעריף את כל אדם ויתרגל לכבד את חבריו ולתת להם את יכות הדבור הן בלמוד התורה הן בעסקיו.

ומדת ההערכה שיש לאדם על האלת, משלימה את העמל שלו בתורה, כי אדם שהוא רק עמל בתורה ואין לו הערכה לזולת, הרי הוא כאותו

לא יוכל לדעת את ערכו של חברו מישראל, גם כאשר הוא נדמה לאדם פשוט.

והבאת ערכין בכסף גורמת לאדם הערכה בלבו על חברו, כי אם הוא מוכן להביא סכום כסף גדול כערה על חברו, זה מניביר בלבו את ההערכה כלפיו. ומצינו במצוות פריקה וטיעיה שאמרנו 'תל' (כ"מ לב) 'מצוה בשונא קדי לכף אצ' וצרו', ואפשר לומר גם כן פאן במצוות ערכין, שמצוה מעלה היא

מצות צדקה היא פעין מצוות ערכין שאדם נותן על חברו, ולכן גם פיום, שאין בית המקדש קם ואין לנו את מצוות ערכין, נותרה לנו מצוות הצדקה, שאדם יכול לתת צדקה על חברו, וכמו שאמרנו 'תל' (פסחים ט): 'האומר סלע זו לצדקה בשביל שיתנה בני או שאהנה בן העולם הבא, הרי זה צדיק אמור', כך אדם יכול לתת צדקה בקדי שיתנה חברו בבריאות וירב נחת, וכשעושה פן או שנותן מנת אכל לחברו ובפרט אם הוא שונא, הוא קונה כקר הערכה ואהבה כלפיו, קדגמת מצוות ערכין.

וגם כאשר אדם רואה שחברו עשה לו עול, יזרה שלא לעס וישלח להתרעם עליו חילה, אלא ישפיל לשתק ואם יש הכרח יזכר על קר עם חבר טוב קדי להשקט את פעסו, שבאופן קזה מתר לשמע לשון הרע, בצרוף התנאים הנצרכים להיתר זה כפוביא 'פחפח' (הלכות לשה"ר כ"ב סי' ע"ד), וכמו כן כאשר אדם שומע מאשתו את הצער שיש לה מאחרים, יזרה שתתנה מטרתו כך קדי להשקט את פעסה על תרפתה שצעה אותה וכדומה, ויחכים לפיס אותה מפעסה על תרפתה, מגון שיאמר לה שהוא יעביד את המסר לבעלה של תרפתה וכדומה, ואף אם ידע שיתכן שלא יוכל בפעל לישם את הבטחתו, ראוי שיאמר זאת על מנת לפיס את דעתה, כמו שלמדנו 'תל' (ש"י"ד ק).

מתיקות ספירה של אהבה

ואם פן הוא מזכיר את זה שהאדם מלא חסרונות ויסודו מעפר וסופו לעפר, ואין מקום לקנאת איש מרעהו, וכן למדנו שאלו שאדם צריך לספר את עצמו בתרס, הינו להכיר בשפלותו, ואלו פרשתנו מלמדת אותנו שאדם צריך לספר את חבריו בכסף, הינו להעריף אותם לכוות כמו שמעריכים כסף.

ספירה המלמדת ענוה

וכששאלו ספר את העם בתרס, הוא למד אותם כזה לכוור במדת השפלות, כמו שמצינו שהוא היה השליח משמים להביא לעם מניהו ענו ושלפ, שהרי הוא זה שהגדיל בפעם הראשונה בעיני העם את דוד חקטן והשפל בעיני עצמו, כקר שקרא לו להרג את גלית.

ומצינו בתל"ש שאשר התהום עלה לשטף את

הוא מלשון מנוי, שה' ממנה שליחים רבים וטובים להיטיב לאדם ושם בלבו של האלת להיטיב לנו.

ספירה בשביל להשפיע

אבל רק הקב"ה סופר ומונה בני אדם, ואלו לנו אסור לספר יהודים, וזאת מפניו שלאדם יש קנאה על חברו ואם הוא סופר אותו, הוא מקנא בו ועלול להזיק לו, אבל הקב"ה רוצה בטובתנו, וכשהוא סופר אותנו, הוא מיעד לנו טובות נוספות, ולכן ה' צנה שכל אחד יביא מחצית השקל ולא שקל שלם, כי הקב"ה שפוסתפל עלינו בעין טובה, הוא בודק בכיכול על ידי הספירה מהו החצי השני שחסר לאדם והוא יתברך משלים את מחסורנו.

ולאוי המלקף ספר את עם ישראל על ידי התרס שכל אחד הביא, כי התרס הוא עשוי מצדקה,

פעת תובן הסמיכות של פרשתנו עם פרשת ערכין, שקמו שבמצוות ערכין הקב"ה דורש מעמנו להעריף את הבריות, כך בכרשתנו ה' מגלה את הערכתו ואהבתו הגדולה אליו, כקר שהוא מונה וסופר את כל אחד מישראל (ע"רש"י), וספירה זו נעשיתה על ידי משה רבנו ויהיה לו עין טובה על כל אחד ואחד מישראל ולא היה מביט בגנותם חילה, אלא רק בשבבם, ובכות זה התברכו עם ישראל (ע"רש"י פ"ד ק"א מ).

והספירה שבפרשת במדבר מלמדת עוד, שה' סופר לנו חסדים וטובות שהוא רוצה לתת לנו, וכמו שאמרם בתפלת ראש השנה שה' הוא 'סופר ומונה', והינו גם לצד החיובי, שה' סופר לנו מתנות שהוא מיעד לנו 'מונה' הוא מלשון קנה, שה' מכין לנו מנות טובות של חסדים, וכן מונה

עצות מתוקות

בכפירת העמור ראו לכוון לספר את הקסדים שה' גומל עמנו בכל עת ובתפלת ארבעת הנסים שה' יתברך עושה עמנו בימים הללו. כאשר מאות טילים השלכו לעבר יושבי ארץ ישראל והקב"ה הפלאותיו וברחמיו מנע מהם מלהזיק. ומלבד זאת יש לזכור גם את הנסים שהיו לנו בעבר, שברך זה רמזו בספר הפסירה, שספרים את הימים ההם וסופרים גם את השבועות, שהדבר מלמדנו ללכת גם את כל הנסים שנעשו לנו בעבר כי יש זמנים שנסתרת מעיני האדם יד ה' וחסדו שעליו, וכאשר מגיע זמן שבו הוא מוכיח בחסד ה' שעליו, עליו לצלל את ההודמנות הלו לעורר את זכרונו ולזכור גם את הנסים שנעשו לנו בעבר ולהודות עליהם ולהאבה עליהם את ה'.

מתקנות שיחיו

רבנו של עולם, מודים אני לפניך על האהבה הגדולה שאתה מגלה כלפינו, שאויבי ישראל חורקים את שניהם ועומדים ומשחמממים למול המראה הגדול והנורא הזה, שאתה מגן עלינו באופן נסי מעל לכל דרך הטבע, מהטילים המרים שהם שלוחים לעבר עמך ישראל, ואנו עמך ונתחמך כאים ממים אלו לאהבה עצומה אלוך ולחבטון גדול בך, לדעת שאתה הוא מלך העולם ויבדך להגן עלינו גם מכל צרה וצוהה אחרת שלא תבוא. הרם ה את קרן עמך ותקע מהרה בשופר גדול לחרותנו, אמן סלה.

צער קטן ולא צער גדול

אמרנו חז"ל (ברכות ט:), 'טובה מן דות אחת בלבן של אדם יותר ממאה מלקויות' ועל כן, פאשר בא על האדם צער קטן, ראי שיקבל אותו בהכנעה ולהתגות ה' ויבן שיהיה הדבר לכפרה שלא יבוא עליו צרות, וכגון שאם הוא רעב ולא מצוי לו אכל, יקבל זאת בשמחה ויאמר שזה יהיה במקום גזרת רעב. וכן קשמקבל תוכחה מן חברו או מנני ביתו, וכן שיה' מרדיות' [-התוכחה] הזאת תהיה לו במקום צער מאזיבים שלא ירדפו אותו ואת עם ישראל, ולכן פאשר בא על האדם צער, עליו להחכים שלא לקוין בו אלא 'בקש מה' שהצער הזה יהיה באופן קל ושהוא יכפר על צער גדול אחר.

"אפריו מתוק לחכי"

מה יעשה אדם שחפץ להפיר טובה לה' על חסדיו, אך בלבן יש חלישות הדעת על שנים רבות שלא הפיר בהן טובה לה' על הטוב שגמל עמו?

הפתרון ליחידה מונח בתוכן גיליון זה. ניתן לשלוח את התשובה לכתובת האי-מייל: 7885595@gmail.com או בהודעה קולית בקו 'מתקנות': 073-313-4395. בצירוף שם, כתובת וטלפון | הוזכים מפרשת אח"ק: אליהו לוי, בני ברק, אליעזר יהודה גוטליב, בית שמש | הוזכים מפרשת אמור: נפתלי יפה, ביתר. ישראל מלמד, אשדוד.

העולם, דוד רצה לכתב שם המפך על גבי החרס ולהשליכו לתהום על מנת שיעצור מלשטר את העולם, והינו שדוד ידע שבאמת אין עצה להציל את העולם מאבדון, אלא את ידי שאדם משפיל את גארתו ומחשיב את עצמו לחרס המשלף למים, כמו שאמרנו חז"ל (הליו פט), 'אין העולם מתקמם אלא בשביל מי שמששים עצמו כמי שאינו', אבל דוד ידע שפדי שהעולם יצול, לא די בך שרק לו תהיה דעת פזאת, אלא צריכים להיות עוד בני אדם שומעיו לקחו שהולכים בדרךיו אלו.

דעת של ענה

לכן הוא שאל את תלמידיו מי יודע האם מקטר לזרק חרס עם שם המפך למים על מנת לעצור את התהום, ושאל אותם זאת כדי לבדק מי מהם קבל ממנו את הדעת הזאת ומכיון את מעלת מדת הענה שהיא מצלת את העולם מאבדון.

ואחיתפל ידע שאזיה הדעת של דוד, אך הוא לא הסכים עם הדעת הזאת, ולכן הוא נמנע מלומר זאת, ודוד שהבין שזה מה שמתחולל בלבן של אחיתפל, קלל שמי שידע שזה האמת ואינו רוצה לאומרה, ורק, וכן אחיתפל אמר את הדעת הזאת של דוד שראוי לזרק את שם המפך שכתב על גבי החרס למים וחקור מסוטה, וסופו של אחיתפל היה שנחנק, כי 'קללת צדיק צפילו על תנאי מתקממת' והינו כושם שפועיקרא אחיתפל לא האמין בדעתו הקדושה של דוד מלפני ולכן לא רצה לומר אותה, ומה שאמר אותה לאחר מכן היה רק מגני שפחד מהקללה, לכן הקללה התקמה בו.

על כל פנים, רואים במעשה זה שדוד אכן היה זה שלמד את השפלות דרך החרס, כמו הדרך שהתחיל אותה שאול שהיה

שליח ה' להתחיל להרים את קרנו של דוד הענו בתכלית.

גם כיום ה' סופר אותנו

וה' סופר אותנו ואת מעשיו הטובים, כי כמו שה' ספר את עם ישראל במדבר, כך ה' סופר אותנו גם כיום, כמו שאמרנו חז"ל (במדב"ו, וב"ש) 'שהקב"ה מחברתו אלנו סופר ומונה את עמו בכל שעה ושעה, והינו שה' סופר את המעשים הטובים שלנו וסופר ומכין לנו מתנות וטובות רבות.

יך גם אנו צריכים לספר את הקסדים שה' עושה ויעשה אתנו מאז שנזכרנו, וכענין מצות ספירת העמור שהיא ספירת חסדי ה' שעלינו, וישנה שיטה בראשונים (הרי"ב גיאת בבאר הלכה סי' תפט ח) שאדם שלא ספר כמה ימים ספירת העמור, תקנתו שישפיר ויאמר: אמתול היה כך וכה לעמור, ושלשום היה כך וכה לעמור, ובה השלים את חובתו ויוכל להקישו לספר בברכה.

מתנות נחיות

פיוצא בזה, אדם שהתחיל בעבר ולא ספר את חסדיו ה' שעליו ולא הכיר עליהם טובה לה', תקנתו שישפיר עתה ויערוך את כל החסדים שה' עשה עמו בעבר מעודו ועד היום, שבעך הוא משלים את מה שהחסיר באותם ימים, שלא התבונן בהם להעריך ולהפיר טובה על חסדיו ה' שעמו, ויקבל גם על ימים אלו שכן בעולם הבא.

וכמו שה' נתן לנו בעולם הזה מתנות, כך ה' מכין לנו מתנות לעולם הבא, ששם הוא המשפון העקרי והנחצי של האדם, ועליו לבקש מה' שצנקה לשיר ולהלל לשמו הגדול כל ימי חייו, כדי שצנקה לומר לפניו שירה גם בעולם הבא.

המשך

מתקנות הניסים

הבנתי שאני חייב לקבל עלי בקלה טובה מן חסד ה' בשביל להציל את עצמי שלא אפסיד חיללה את מאור עיני. מפיו שאמנם ברוך ה' אני מחזיק רק מכשיר מאשר וכשר למחדרי, אבל לצערי, לפעמים פאשר היה מודפון שרוצים להראות לי תמונה, כשרה כמובן, אבל בתוך מכשיר שאינו כשר למחדרי, הייתי מרשה לעצמי להסתכל בו, לכן קבלתי על עצמי שלא להביט במכשירים הללו בשום אופן ופנים.

מן השמים נסו אותי בזה, ובדייק יום למחרת שקבלתי עלי את הקבלה הזאת, נגש אלי אדם שרצה להראות לי במכשיר שאינו כשר תמונה כשרה ולצרך מצנח, אך אני סרבתי מלהביט במכשיר הלה נסה לשכנע אותי שזה לצרך מצנח וכי, אבל

עמדי בתקף בנסיון ולא הבטתי בתמונה. לאחר שבוע נגש אלי אדם נוסף ובקש להראות לי במכשיר טרף תמונה כשרה, שוב סרבתי ולא להיסקמתי בשום אופן להביט בה. וכאן ארע הנס הגדול, הקב"ה ברחמי הפליא את חסדו עלי, וביום שלמחרת כל מראות הקתמים, בורות, עננים, בקרים וקשתות וכו' - הכל נעלם כלא היה!... הרגה שלי נהיתה נקייה ברוך ה'.

קעת אני מצפה שהקב"ה יוסיף להיטיב לי וישלים את החור שיש לי ברשתית העין, וכלי מלא הודאה לה' שבחסדיו המראות הללו, שהיו פחד נורא של סכנת ערוץ ח"ו, נעלמו כלא היו, ומקאן יש חאק לעמד בנסיון פגעי הסכנותולוגיה לכל מי שרק רוצה להיות בריא וזקן בכל אבריו וחושיו עד מאה ועשרים שנה.

המכתב הגיע מאת: ש. ט. ח. ירושלים